

QUA VIỆC ĐÀO TẠO BỒI DƯỠNG CÁN BỘ NỮ Ở HỢP TÁC XÃ THÁI BẠT

Trần Hữu Trọng

Ủy viên thường vụ

Trưởng ban tổ chức tỉnh uỷ Hà Tây

Thực hiện các chỉ thị và nghị quyết của trung ương đảng về công tác vận động phụ nữ và công tác cán bộ nữ, trong những năm qua, đảng bộ Hà Tây đã phát động được đông đảo phụ nữ trong tỉnh tích cực hoạt động trên các mặt trận sản xuất, chiến đấu và tổ chức đời sống. Phong trào phụ nữ ngày càng phát triển sâu rộng, đều khắp, toàn diện và vững chắc. Đội ngũ cán bộ nữ tăng nhanh và đều trong các lĩnh vực hoạt động ở các cấp.

Hợp tác xã Thái Bạt (xã Tòng Bạt, huyện Ba Vì) là một điển hình tiên tiến về mặt này. Qua việc làm của chi bộ Thái Bạt, chúng tôi rút ra được những kinh nghiệm tốt về đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng cán bộ nữ ở cơ sở.

LỰC LƯỢNG ĐÔNG ĐẢNG, KHẢ NĂNG HOẠT ĐỘNG RỘNG LỚN

Phụ nữ Thái Bạt vốn cần cù lao động, tháo vát, giàu lòng vị tha, có tinh thần yêu nước nồng nàn... Từ khi xây dựng hợp tác xã, chị em là lực lượng lao động tập thể to lớn và ngày càng tham gia đông đảo trên các lĩnh vực hoạt động xã hội. Năm 1960, thanh niên xã Tòng Bạt có sáng kiến đề ra một phong trào thi đua rất sôi nổi cách mạng và hấp dẫn: phấn đấu trở thành "traoi, gái Đại Phong". Cũng trong năm đó, ở hợp tác xã Thái Bạt này đã xuất hiện "Mười cô gái Đại Phong" mà tên tuổi của họ đã nổi lên trong phong trào thi đua của thanh niên trai gái hai tỉnh Sơn Tây và Hà Đông lúc bấy giờ. Từ khi đế quốc Mỹ mở rộng chiến tranh xâm lược miền Nam và tiến hành chiến tranh phá hoại miền bắc nước ta, cũng như ở nhiều nơi khác, phụ nữ Thái Bạt đã trở thành lực lượng sản xuất và công tác chủ yếu ở địa phương.

Hợp tác xã Thái Bạt có 755 lao động thì 540 người là nữ (71,5%). Trong những đơn vị sản xuất chính của hợp tác xã, tỷ lệ nữ còn cao hơn: 75% trong đội thủy lợi chuyên nghiệp, 76,8% trong các đội sản xuất tổng hợp, 83% trong đội chăn nuôi lợn tập thể, 90% trong đội khoa học kỹ thuật... Chị em không những chỉ là lực lượng lao động đông đảo đảm đương nhiều khâu cơ bản trong sản xuất (cày, bừa, trồng, cấy...) với tỷ lệ cao, mà ngày càng đi vào lao động có kỷ luật, có kỹ thuật và có năng suất cao. Là nơi thuộc vùng nửa đồi núi, sản xuất có khả năng phát triển phong phú, nhưng cũng có nhiều khó khăn, vừa cấy lúa, vừa trồng màu và cây công nghiệp, nhưng mấy năm qua, năng suất các loại cây trồng ở Thái Bạt đều tăng nhanh: năng suất lúa từ năm tấn/ha (năm 1967) tăng lên 5,35 tấn/ha (năm 1970); năng suất khoai lang từ 1,388 tấn/ha (năm 1960) tăng lên 5,833 tấn/ha (năm 1970); lợn 2,6 con/ha; thuốc lá từ 2,55 ha với năng suất 377 kg thuốc khô/ha (năm 1960) tăng lên 25 ha với năng suất 714 kg thuốc khô/ha (năm 1970). Năm 1960, Thái Bạt chỉ bán cho Nhà nước được gần một tấn thuốc lá, năm qua đã bán được hơn 20 tấn. Tuy là vùng trồng cây công nghiệp, nhưng Thái Bạt vẫn làm nghĩa vụ lương thực được hàng trăm tấn thóc.

Rèn luyện trong lao động sản xuất, phục vụ chiến đấu và chiến đấu, phụ nữ Thái Bạt đã lao vào cuộc đấu tranh thực hiện ba cuộc cách mạng ở nông thôn, gánh vác những nhiệm vụ quan trọng trong quản lý kinh tế và kỹ thuật. Chính qua thực tiễn đấu tranh đó, hàng loạt phụ nữ mới đã xuất hiện trong phong trào quần chúng. Trong đó, đội ngũ cán bộ nữ ngày càng phát triển và trưởng thành nhanh chóng. Năm 1965, cả hợp tác xã mới có ba chị Lương Thị Sinh, Dương Thị Thoả và Phan Thị Tò làm đội trưởng đội sản xuất. Thế mà, tình hình hiện nay đã khác hẳn. Đảng uỷ xã Tòng Bạt có 13 đảng uỷ viên thì bảy đồng chí là phụ nữ, trong đó có sáu đồng chí ở Thái Bạt. Chi bộ Thái Bạt có 100 đảng viên thì 61 đồng chí là nữ, chi uỷ có chín đồng chí thì năm là nữ. Cán bộ nữ cũng chiếm tỷ lệ khá cao trong cơ quan lãnh đạo của hợp tác xã và các tổ chức khác: 12 người trong số 17 cán bộ quản trị; 44 người trong số 60 cán bộ các ban chỉ huy đội; 31 người trong số 34 cán bộ kỹ thuật trung cấp và sơ cấp về trồng trọt, chăn nuôi,

trong đó bảy chị là cán bộ trung cấp; năm người trong số bảy uỷ viên chấp hành chi đoàn thanh niên và tất cả 17 phân đoàn trưởng đều là cán bộ nữ; trên ba phần tư số cán bộ quân sự từ tiểu đội trở lên là cán bộ nữ... Tính đến nay, cán bộ nữ ở đây chiếm 87,3% tổng số cán bộ quản lý và kỹ thuật của hợp tác xã.

Bức tranh sinh động trên đây chứng tỏ phụ nữ không những chỉ là lực lượng lao động to lớn mà còn là nguồn dự trữ cán bộ rất dồi dào, chị em có khả năng hoạt động trên mọi lĩnh vực đời sống xã hội.

Từ những thành tích sản xuất và kết quả công tác nói trên, hợp tác xã Thái Bạt đã được Chính phủ tặng huân chương Lao động hạng ba, được Bộ Nông nghiệp tặng Bằng khen về thành tích trồng cây công nghiệp và được thưởng một máy thu thanh bán dẫn về thành tích làm thuỷ lợi nhỏ, xây dựng đồng ruộng. Phân chi hội phụ nữ Thái Bạt được Trung ương Hội tặng Bằng khen; chi đoàn thanh niên lao động (có 82,3% đoàn viên gái) được Trung ương Đoàn tặng cờ Nguyễn Văn Trỗi; dân quân Thái Bạt (70% đội viên gái) ba năm liền được công nhận là đơn vị "Quyết thắng"...

Riêng phụ nữ, hằng năm thường chiếm ba phần tư số lao động tiên tiến của cả hợp tác xã. Các đồng chí Đỗ Thị Soạn (bí thư đảng uỷ xã), Lương Thị Sinh (chủ nhiệm hợp tác xã), Dương Thị Thoả (phó hội trưởng phụ nữ xã) được bầu là chiến sĩ thi đua năm năm liền (1965 - 1969). Năm 1970, hợp tác xã có năm chiến sĩ thi đua thì bốn là phụ nữ. Hằng năm, hơn 65% số lao động nữ đạt danh hiệu phụ nữ "ba đảm đang"...

NHỮNG VIỆC LÀM HAY, NHỮNG KINH NGHIỆM TỐT

Chi bộ Thái Bạt đã làm gì và làm như thế nào để phát triển và duy trì đội ngũ cán bộ nữ hiện đang sung sức và có khả năng vươn lên mạnh mẽ?

Một là, đảng uỷ xã Tòng Bạt và chi bộ hợp tác xã Thái Bạt đã quyết tâm và chủ động làm cho toàn thể cán bộ, đảng viên và quần chúng quán triệt sâu sắc tinh thần và nội dung cơ bản của nghị quyết về công tác cán bộ nữ.

Thật ra, trước đây và trong quá trình thực hiện nghị quyết, với mức độ khác nhau, trong quần chúng và cả trong tổ chức đảng ở Thái Bạt hãy còn không ít

tàn tích của tư tưởng phong kiến và các tư tưởng không vô sản khác đối với phụ nữ. Những tư tưởng lệch lạc đó là chưa tin vào khả năng của phụ nữ, thiếu dân chủ và bình đẳng với phụ nữ trong xã hội cũng như trong gia đình, không muốn hoạt động dưới sự phụ trách của phụ nữ... Từ đó, dẫn tới những hiện tượng: mĩa mai, đả kích, phản ứng bằng cách không ủng hộ, không cộng tác, dón việc để thử tài chị em, hoặc kèn cựa, suy bì nhau,... Ngay bản thân chị em cũng còn tư tưởng tự ty, ỷ lại, níu áo nhau, thiếu ý thức phấn đấu vươn lên...

Nhận rõ công tác vận động phụ nữ và công tác cán bộ không phải là nhiệm vụ riêng của Hội liên hiệp phụ nữ, mà là nhiệm vụ chung của toàn đảng bộ và toàn dân, được sự chỉ đạo cụ thể của đảng uỷ xã Tòng Bạt, chi bộ Thái Bạt đã lần lượt tổ chức đảng viên và quần chúng nghiên cứu một cách nghiêm túc các nghị quyết của Trung ương về công tác vận động phụ nữ và về công tác cán bộ nữ.

Với cán bộ, đảng viên, đảng uỷ và chi bộ đã chú trọng làm cho mỗi đồng chí hiểu được những quan điểm cơ bản của Đảng về giải phóng phụ nữ; hiểu rõ đường lối, phương châm, nội dung và phương thức vận động phụ nữ nói chung và công tác cán bộ nữ nói riêng; thấy rõ các nghị quyết đó không những nhằm động viên đông đảo phụ nữ hăng hái tham gia các hoạt động sản xuất và chiến đấu trước mắt, mà còn động viên toàn Đảng, toàn dân chăm lo tạo điều kiện cho chị em nâng cao trình độ về mọi mặt, vươn lên gánh vác những nhiệm vụ to lớn và nặng nề hơn, đáp ứng những yêu cầu lâu dài của cách mạng nước ta. Từ nhận thức đó, cán bộ, đảng viên không những chỉ nâng cao tinh thần trách nhiệm, mà còn phải nâng cao tình cảm cách mạng, biến nhận thức và tình cảm đó thành những hành động thiết thực bồi dưỡng, dìu dắt chị em tiến lên. Đảng uỷ còn làm cho mỗi đồng chí, nhất là cán bộ và đảng viên nam thấy rõ việc thực hiện có kết quả những nghị quyết nói trên chẳng những có lợi cho cách mạng, cho Tổ quốc, mà còn giúp cho vợ, con, chị, em mình tiến bộ, đem lại hạnh phúc thật sự cho gia đình mình. Mỗi đồng chí xác định cho mình lòng tin vững chắc và thật sự tự giác xây dựng gia đình mình theo nếp sống dân chủ, bình đẳng và giúp đỡ, tạo gia các hoạt động xã hội, nhiệt tình dìu dắt, bồi dưỡng cán bộ nữ trong công tác

thực tế hằng ngày. Chi bộ còn tùy theo trình độ và năng lực của từng đồng chí để giao nhiệm vụ cụ thể về mặt này.

Từng thời gian, chi bộ và các tổ đảng đều kiểm điểm chung và kiểm điểm riêng từng người về những mặt công tác trên đây. Đồng chí nào tận tình giúp đỡ cán bộ nữ thì được biểu dương. Còn hiện tượng gì chưa đúng thì tiếp tục đấu tranh, kịp thời uốn nắn. Ở Thái Bạt, nhiều cán bộ chủ chốt của xã trước đây như các đồng chí Phạm Văn Xuyên, Phùng Văn Bộ, Đỗ Văn Định..., hoặc của chi bộ như các đồng chí Phan Văn Tiềm, Phùng Văn Quỳnh... đã nhiệt tình và nêu gương tốt về việc giúp đỡ, dìu dắt cán bộ nữ.

Với phụ nữ, đảng ủy xã và chi bộ Thái Bạt đã làm cho chị em thấy rõ cuộc đời tui nhục của người phụ nữ dưới chế độ cũ và cảnh sống tươi vui trong chế độ mới, qua đó giúp chị em thấy rõ chỉ có Đảng ta mới có đường lối đúng đắn để thật sự giải phóng giai cấp và giải phóng phụ nữ. Các nghị quyết của Trung ương về công tác vận động phụ nữ và công tác cán bộ nữ rất phù hợp với nguyện vọng của các tầng lớp phụ nữ. Nghị quyết của Đảng là ngọn đuốc soi đường, còn chị em phải tự mình hăng hái tham gia sự nghiệp giải phóng giai cấp và giải phóng mình.

Các đồng chí ở đây đã có nội dung và biện pháp giáo dục thích hợp đối với từng lứa tuổi khác nhau. Với các cụ, chủ yếu là động viên tinh thần yêu nước, lòng thương con, để các cụ ủng hộ và tạo điều kiện thuận lợi cho con cháu mình tham gia công tác ngày một tích cực, tiến bộ hơn. Số đông các cụ đều có con trai đi bộ đội, nên chi bộ đã thành lập Hội mẹ chiến sĩ. Qua tổ chức này làm nòng cốt, chi bộ đã vận động được đông đảo các cụ, các bà trong hợp tác xã thực hiện tốt chủ trương trên đây. Còn với chị em trẻ tuổi mà nòng cốt là vợ bộ đội và cán bộ nữ, chi bộ giáo dục chị em về tinh thần tự lực tự cường, khiêm tốn học hỏi cán bộ già, cố gắng vươn lên, không quản gian khổ, vừa đảm đang công tác xã hội, vừa lo toan công việc gia đình. Cụ nào, chị nào có ưu điểm gì hoặc có chuyển biến bước đầu dù nhỏ cũng được động viên, nhắc nhở và khuyến khích kịp thời. Vì thế, ở Thái Bạt ngày càng có nhiều gia đình phụ nữ mà mẹ chồng, con dâu sống với nhau

rất đoàn kết, đầm ấm. Đây cũng là một yếu tố quan trọng khiến cho đội ngũ cán bộ nữ ở Thái Bạt được phát triển vững chắc.

Trong quần chúng nói chung, nhờ được giáo dục sau kỹ như trên, chi bộ đã gây được phong trào quần chúng tự giáo dục lẫn nhau. Do đó, ngay từ đầu và trong suốt quá trình thực hiện nghị quyết về công tác cán bộ nữ, quần chúng đã đấu tranh phê phán những lời nói và việc làm sai như mĩa mai, đả kích phụ nữ, hoặc "không phục tùng" sự lãnh đạo của cán bộ nữ. Đó là chỗ dựa vững vàng của cán bộ nữ.

Bằng những việc làm cụ thể và thiết thực, chi bộ Thái Bạt đã làm cho toàn thể cán bộ, đảng viên và quần chúng trong đơn vị mình nâng cao được nhận thức, tinh thần trách nhiệm và tình cảm cách mạng đối với công tác vận động phụ nữ và công tác cán bộ nữ, gây được dư luận xã hội rộng rãi ủng hộ phong trào phụ nữ và cán bộ nữ. Đó chính là nguyên nhân quan trọng, đồng thời cũng là kinh nghiệm tốt của Thái Bạt trong việc phát triển và duy trì đội ngũ cán bộ nữ.

Hai là, chi bộ Thái Bạt đã bước đầu sắp xếp hợp lý, sử dụng đúng khả năng của cán bộ nữ; đồng thời kiên trì đào tạo dần từ thấp đến cao, tích cực bồi dưỡng bằng nhiều hình thức và có nội dung cụ thể với từng loại đối tượng.

Đi đôi với việc nâng cao nhận thức, chi bộ đã biết sắp xếp hợp lý, sử dụng đúng khả năng, giao việc dần để rèn luyện, lại kiên trì đào tạo từ thấp đến cao, tích cực bồi dưỡng bằng nhiều hình thức thích hợp, nên chị em đều làm tốt nhiệm vụ được giao và từng bước đảm đương được những nhiệm vụ nặng nề hơn. Việc sắp xếp lực lượng lao động nữ và sử dụng cán bộ nữ được hướng vào việc thực hiện ba mục tiêu trong nông nghiệp, nhất là hai mục tiêu có khả năng đạt sớm hơn: năm tấn thóc/ha và hai con lợn/ha. Chi bộ đã lấy việc phấn đấu hoàn thành ba cuộc cách mạng ở nông thôn làm nội dung chủ yếu để rèn luyện phụ nữ và đẩy mạnh phong trào "ba đảm đang". Nhiều lao động nữ đã được sắp xếp vào các ngành trồng trọt, chăn nuôi (trên dưới 80%) và các tổ khoa học kỹ thuật (90%). Nhiều cán bộ nữ được cất nhắc vào cơ quan quản lý hợp tác xã và hoạt động kỹ thuật (trên 78% so với tổng số cán bộ về mặt này).

Việc lựa chọn, phân công và sắp xếp trên đây là căn cứ vào trình độ, năng lực, sức khoẻ của từng người và trước hết là sự tín nhiệm của quần chúng đối với từng đồng chí. Do đã từng làm nhóm trưởng, đội phó, lại quen với đồng ruộng, các đồng chí Lương Thị Sinh, Dương Thị Thoả, Phan Thị Tò đã được chi bộ phân công và quần chúng xã viên bầu làm đội trưởng sản xuất. Đồng chí Lê Thị Chúc tuy đã có con, nhưng vẫn hăng hái, tháo vát, lại có nhiệt tình và năng lực làm công tác Đoàn, nên được phân công và được bầu làm bí thư đoàn thanh niên lao động xã. Đồng chí Đỗ Thị Chèo có tác phong công tác lăn lộn, xốc vác, nhanh nhẹn, lại học qua nhiều lớp huấn luyện quân sự, nên được giao phụ trách đơn vị du kích cơ động. Ở các đội sản xuất, việc điều động lao động đòi hỏi phải sâu sát, am hiểu đồng ruộng và nắm được công việc làm từng ngày, nên cần có một đội phó đã đứng tuổi phụ trách. Trái lại, các khâu kỹ thuật thường đòi hỏi phải tỉ mỉ, cần chù và phải luôn luôn có tinh thần cách mạng tiến công, nên đã giao cho một nữ thanh niên là đội phó chỉ đạo. Việc ghi chép công điểm, sổ sách đòi hỏi phải có trình độ nhất định về văn hóa, nên hầu hết chức vụ thư ký đội cũng được giao cho nữ thanh niên. Để đẩy mạnh các hoạt động khoa học kỹ thuật, về mặt tổ chức, các đồng chí đội phó phụ trách kỹ thuật lại thường là phân đoàn trưởng thanh niên. Do đó, đã huy động được đông đảo đoàn viên và thanh niên vào các hoạt động khoa học, kỹ thuật... Phụ nữ được bố trí nhiều vào các ban chỉ huy đội sản xuất: hầu hết phụ nữ làm đội trưởng (12/15), làm thư ký đội (13/15) và tất cả các đội phó phụ trách kỹ thuật là phụ nữ. Chúng ta thấy cách phân công, bố trí như vậy vừa hợp lý, vừa tạo điều kiện cho cán bộ nữ thật sự làm chủ trong công tác quản lý và kỹ thuật. Đây cũng là nơi giúp chị em rèn luyện và phát huy khả năng được tốt nhất.

Chi bộ Thái Bạt còn coi trọng việc chuyên môn hóa cán bộ giúp chị em ngày càng tích lũy được nhiều kinh nghiệm trong công tác, tạo điều kiện cho chị em hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Ở đây hầu hết các chị làm đội trưởng đội phó và giữ các cương vị lãnh đạo khác đều đã làm việc từ ba, bốn năm nay. Khi

cần phải thay đổi thường cũng chỉ bổ sung thêm cán bộ nữ vào đó để chị em dễ giúp đỡ nhau. Đó cũng là cách để phát triển và duy trì đội ngũ cán bộ nữ.

Trong việc sử dụng, đào tạo cán bộ nữ, chi bộ Thái Bạt đã chuẩn bị đầy đủ cho chị em trước khi họ được cất nhắc, giao việc dần dần, giao trách nhiệm vừa sức. Số cán bộ nữ ở Thái Bạt hiện nay phần lớn đã qua các công tác từ thấp đến cao, từ dễ đến khó. Vì thế, chị em tiến bộ một cách vững vàng và có cơ sở. Sự trưởng thành của đồng chí Đỗ Thị Soạn, bí thư đảng ủy xã hiện nay, là một chứng minh cụ thể. Từ năm 1960 đến năm 1967, đồng chí đã lần lượt làm từ tổ trưởng phụ nữ, phân đoàn trưởng thanh niên, ủy viên chấp hành, ủy viên thường vụ, đến bí thư xã đoàn, từ chi ủy viên, đảng ủy viên, đến ủy viên thường vụ đảng ủy và năm 1967 mới được bầu làm bí thư đảng ủy. Hoặc đồng chí Lương Thị Sinh, trước đây chỉ làm nhóm trưởng một nhóm sản xuất, rồi làm đội phó, từ năm 1965 đến năm 1967 làm đội trưởng và ủy viên quản trị, và từ 1968 đến nay, được bầu làm chủ nhiệm hợp tác xã.

Bên cạnh việc sử dụng và cất nhắc, chi bộ đã tích cực đào tạo, bồi dưỡng cán bộ nữ. Không bao biện làm thay, các đồng chí cán bộ nam, nhất là các đồng chí đứng tuổi ở Thái Bạt, thường xuyên giúp đỡ, dìu dắt chị em ngay trong công tác thực tế và trong phong trào quần chúng. Các đồng chí chỉ bảo cặn kẽ chị em khi giao việc cho họ. Khi chị em làm, các đồng chí lại theo dõi chặt chẽ và hướng dẫn họ rút kinh nghiệm. Ví dụ: khi giao cho các chị mới được bầu làm đội trưởng về phổ biến với xã viên một chủ trương công tác gì của ban quản trị, các đồng chí trong chi ủy đã chia nhau về các đội cùng họp, nghe các đồng chí đó điều khiển cuộc họp. Lúc họp xong, mới rút kinh nghiệm với các đồng chí đó về cách hướng dẫn hội nghị, cách trình bày và giải thích vấn đề, về lời ăn, tiếng nói. Cứ bền bỉ giúp đỡ từng bước từ việc này đến việc khác, chị em đã dần dần quen việc và làm có kết quả tốt.

Ở Thái Bạt, hầu hết đội trưởng sản xuất là phụ nữ, song phần lớn tổ trưởng đảng lại là các đồng chí nam. Chi bộ đã thực hiện và kiểm tra chặt chẽ việc tổ đảng lãnh đạo đội sản xuất và đảng viên gương mẫu tham gia các hoạt động hàng

ngày của đội sản xuất. Đây là chỗ dựa vững chắc và đáng tin cậy của cán bộ nữ. Vì mọi công việc trong đội được tập thể tổ đảng lãnh đạo, khi đưa ra quần chúng bàn bạc thực hiện, thì lại có đảng viên gương mẫu, làm nòng cốt và tích cực ủng hộ, nên đội trưởng dễ làm ăn và làm có kết quả tốt. Chính nhờ có sự lãnh đạo và giúp đỡ chân tình như vậy, mà các đồng chí đội trưởng mới là Lê Thị Vân và Phạm Thị Duộc đã cùng bà con đưa các đội sản xuất số 7 và số 4 từ yếu thành khá hoặc không còn bị phạt như trước nữa.

Trong việc bồi dưỡng, không kể làm công tác gì, chi bộ Thái Bạt đã đặt vấn đề phải giúp chị em làm có kết quả ngay từ bước đầu để chị em gây được lòng phấn khởi, tự tin về sức mình, làm đà cho những bước tiến về sau. Đồng thời, giáo dục chị em có ý chí phấn đấu kiên trì, nhẫn nại, quyết tâm khắc phục khó khăn, vươn lên kịp với yêu cầu cao của nhiệm vụ cách mạng. Chi bộ đã tập trung sức giúp hai đồng chí Sinh và Thoả khi các đồng chí được giao và được bầu làm đội trưởng các đội số 13 và số 3. Hai đồng chí này đã làm tốt chức trách được giao, lãnh đạo cả hai đội trở thành đội sản xuất tiên tiến của hợp tác xã trong ba năm liền (1965-1967). Vì thế, đến năm 1968, khi được bầu làm chủ nhiệm hợp tác, đồng chí Sinh vững tin là mình có thể làm được. Cứ như vậy, hàng loạt chị em khác được cất nhắc và ai cũng tin mình có thể làm được như chị Sinh, chị Thoả. Và trong thực tế, các chị đã từng bước tiến lên với lòng đầy tự tin.

Nhận rõ mặt yếu hiện nay của cán bộ nữ của hợp tác xã và trình độ kỹ thuật còn yếu, chi bộ Thái Bạt cùng với ban quản trị hợp tác xã vừa coi trọng bồi dưỡng tại chỗ, vừa tích cực cử chị em đi học. Ở Thái Bạt, sau mỗi vụ sản xuất hoặc có vấn đề gì mới về kỹ thuật, như gieo cấy lúa xuân, cấy lúa mới, kỹ thuật trồng thuốc lá,... chi uỷ đã lãnh đạo ban quản trị tổ chức huấn luyện và hướng dẫn cán bộ làm thử. Chế độ kiểm tra tại ruộng, bỏ khuyết tại bờ, sơ kết sau mỗi vụ sản xuất,... đã thiết thực bồi dưỡng cán bộ nữ ở Thái Bạt giữ các chức vụ chủ chốt ở xã và hợp tác xã đều đã qua các lớp huấn luyện chính trị ở trường đảng tỉnh, huyện. Các đảng viên gái đều lần lượt được học các lớp huấn luyện đảng viên mới và các lớp một tháng ở trường đảng huyện, các đồng chí phụ trách

công tác chuyên môn cũng đã được dự các lớp nghiệp vụ ngắn ngày do cấp trên tổ chức. Bên cạnh việc cử được nhiều thanh niên gái đi học các trường trung học về quản lý và kỹ thuật (trong đó nhiều chị em đã trở về công tác), hầu hết cán bộ nữ ở Thái Bạt là đội trưởng, đội phó đã được học qua một lớp sáu tháng về quản lý hoặc kỹ thuật ở trường sơ học nông nghiệp của huyện.

Sự trưởng thành của đội ngũ cán bộ nữ gắn liền với sự phát triển của phong trào phụ nữ nói chung, gắn liền với sự lớn mạnh của đội ngũ đảng viên nữ. Không có phong trào phụ nữ tốt thì không thể lựa chọn được những cán bộ nữ tốt. Từ nhận thức đó, chi bộ Thái Bạt còn coi trọng công tác vận động quần chúng phụ nữ và công tác phát triển Đảng vào phụ nữ. Phân chi hội phụ nữ ở đây được củng cố tốt từ hợp tác xã xuống đến đội sản xuất. Phong trào "ba đảm đang" có nội dung và các hình thức hoạt động phong phú, thiết thực. Trong 5 năm (1965-1969), chi bộ Thái Bạt kết nạp được 44 đảng viên mới, trong đó có 39 đồng chí là phụ nữ. Đặc biệt, năm 1967 kết nạp được 20 đảng viên đều là phụ nữ. Trong đợt kết nạp đảng viên Lớp học "3-2-1971" vừa qua, chi bộ kết nạp được hai đảng viên gái. Lực lượng đảng viên mới đầy sức sống này đang dần dần được bổ sung vào đội ngũ cán bộ nữ của Thái Bạt.

Tóm lại, tích cực bồi dưỡng, mạnh dạn sử dụng và đề bạt, đề bạt đến đâu lại tiếp tục bồi dưỡng tốt và sử dụng hợp lý đến đó, đó là nguyên nhân và cũng là một kinh nghiệm tốt về công tác cán bộ nữ của chi bộ Thái Bạt.

Ba là, chi bộ và ban quản trị hợp tác xã Thái Bạt đã ra sức tạo điều kiện thuận lợi và bằng mọi cách giúp đỡ chị em giải quyết các khó khăn để công tác được tốt.

Phụ nữ có những khó khăn lớn trong công tác gia đình. Ngoài đặc điểm về thể lực và sinh lý, chức năng chữa đẻ, nuôi dạy con cái và trách nhiệm quản lý gia đình là một khó khăn khách quan đối với phụ nữ, nhất là cán bộ nữ. Trong hoàn cảnh thời chiến, những khó khăn đó càng tăng lên.

Ở Thái Bạt, trên cơ sở phân tích đúng đắn những khó khăn của phụ nữ, đánh giá đầy đủ phẩm chất đạo đức và năng lực công tác của phụ nữ, chi bộ và ban quản

trị hợp tác xã đã quan tâm giúp chị em giải quyết tương đối toàn diện những khó khăn trong công tác và gia đình.

Trước hết, chi bộ đã tạo điều kiện đưa chị em vào cuộc đấu tranh thực hiện ba cuộc cách mạng, nhất là cách mạng về kỹ thuật và cách mạng về quan hệ sản xuất. Được giao những nhiệm vụ cụ thể trong bộ máy quản lý kinh tế và kỹ thuật của hợp tác xã, chị em có "thế đứng" vững vàng để sử dụng và phát huy quyền làm chủ của mình. Thực tiễn sản xuất và chiến đấu trong những năm qua đã rèn luyện được những người phụ nữ mới, những cán bộ phụ nữ tốt.

Chi bộ Thái Bạt còn quan tâm tạo điều kiện để cán bộ nữ nâng cao trình độ chính trị, lập trường, tư tưởng, văn hóa, quản lý và kỹ thuật. Chi bộ đã lãnh đạo ban quản trị hợp tác xã và các đoàn thể quần chúng giúp đỡ chị em một cách thiết thực khi phải đi học xa, học dài ngày. Mức công điểm, tiền phụ cấp giấy bút cho những chị em đi học trường sơ học nông nghiệp huyện được thanh toán đầy đủ theo đúng sự hướng dẫn của cấp trên. Các đoàn thể quần chúng, nhất là hội mẹ chiến sĩ và tổ trợ sản, đã giúp vào việc trông nom gia đình, săn sóc con cái, nên chị em nào được cử đi học cũng an tâm và cố gắng.

Chi bộ đã chỉ đạo hợp tác xã tăng cường trang bị công cụ cải tiến, nhằm giảm bớt cường độ và rút bớt thời gian lao động cho chị em, để chị em có thêm thì giờ học tập, công tác và nghỉ ngơi. Do làm thủy lợi, kiến thiết đồng ruộng tốt, Thái Bạt đã dùng xe cải tiến (cả hợp tác xã có gần 300 chiếc), đã căn bản giải phóng đôi vai trong những khâu vận chuyển chủ yếu như chở lúa, chở phân. Ngoài ra, còn có nhiều công cụ khác: 50 trục lăn lúa, 16 quạt lúa cải tiến, có máy xay xát gạo và bốn máy bơm nước.

Những chế độ chính sách đối với thương binh, gia đình liệt sĩ, gia đình bộ đội, gia đình có chồng, con đi chiến đấu và công tác xa được chấp hành đúng đắn và đầy đủ. Những chế độ bảo hộ lao động phụ nữ cũng như công tác bảo vệ bà mẹ, trẻ em được quan tâm giải quyết thích đáng... Do đó, số đông chị em yên tâm sản xuất và công tác. Các cơ sở vườn trẻ, lớp mẫu giáo được tổ chức chu đáo. Hợp tác xã lại xây dựng được một đội ngũ các bà giữ trẻ và các cô mẫu giáo

gồm trên hai chục người rất yêu nghề, mến trẻ. Có bà, có chị đã làm nghề này hơn chục năm nay. Với tình thương yêu giai cấp nông nản và tình cảm chị em thắm thiết, phụ nữ ở đây còn giúp nhau tổ chức tốt đời sống, xây dựng mối quan hệ tốt giữa mẹ chồng với con dâu, giữa hàng xóm láng giềng với nhau. Những gương tốt về tinh thần tự lực, tự cường, đảm đang gia đình giỏi, công tác tốt được biểu dương kịp thời động viên chị em thi đua học tập lẫn nhau...

Quan tâm chăm lo và biết chỉ đạo các tổ chức xã hội cùng chung sức giúp đỡ chị em giải quyết những khó khăn riêng của phụ nữ trong công tác và đời sống, chi bộ Thái Bạt đã làm cho cán bộ nữ yên tâm, phấn khởi công tác, phát huy được tài năng của mình. Đây cũng là nguyên nhân và kinh nghiệm tốt để duy trì và phát triển đội ngũ cán bộ nữ.

***

Chi bộ Thái Bạt đã có những thành tích, kết quả và kinh nghiệm tốt bước đầu trong công tác cán bộ nữ.

Tuy vậy, so với yêu cầu của cách mạng, đội ngũ cán bộ nữ ở đây còn yếu về trình độ văn hóa và năng lực quản lý, kỹ thuật. Số đông cán bộ nữ ở đây mới có trình độ văn hóa cấp một. Trong khi đó, phong trào bỏ túc văn hóa chưa được chi bộ quan tâm lãnh đạo đầy đủ, trường lớp không duy trì được đều đặn. Nhiều chị học ba, bốn năm chưa lên được một lớp, vì chỉ học được ít lâu lớp lại tan. Về kỹ thuật, hợp tác xã mới có vài chục chị em có trình độ trung cấp, sơ cấp về trồng trọt, chăn nuôi. Trong khi đó, chưa có cán bộ kỹ thuật về thuốc lá, một loại cây công nghiệp quan trọng ở đây. Quy hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ nữ về lâu dài cũng chưa cụ thể. Các công trình vệ sinh như giếng nước, nhà tắm còn rất ít (tất nhiên có khó khăn về chất đất khó đào, nguyên liệu) nên cũng ảnh hưởng một phần đến sức khỏe của chị em...

Tiếp thụ phương hướng công tác mới do hội nghị tổng kết công tác vận động phụ nữ vừa qua đề ra, phát huy những kinh nghiệm tốt và khắc phục những mặt yếu nói trên, tin chắc rằng đảng uỷ xã Tòng Bạt và chi bộ Thái Bạt sẽ xây dựng

được đội ngũ cán bộ nữ có phẩm chất cách mạng tốt và trình độ quản lý kinh tế giỏi, có trình độ hiểu biết khoa học, kỹ thuật cao hơn.